

PRIMORSKI DNEVNIK

GLASILO OSVOBODILNE FRONTE SVOBODNEGA TRŽAŠKEGA OZEMLJA

Leto IV - Cena 15 lir - 6 jugolir - 2.50 din

TRST nedelja, 4. januarja 1948

Danes ob 14. uri bo na Opčinah zborovanje partizanov
S SLEDECIH SPOROČILOM:
Govor v slovenski in italijanski; italijanski pevski zbor; slovenski mešani pevski zbor; uprizoritev italijanske anđevanje; slovenska predstava; partizanski pevski zbor s Proseka-Kontovca; prosta zabava in ples do 23. ure.
Govorila bodo tovariši Vojmir v slovenski in tov. Rigonati v italijanski. Zveza primorskih partizanov vabi k udeležbi vse demokratične ljudstvo.

Postilna plačana v gotovini: Spodizem in aban. postale Štev. 788

KDO RAZBIJA ENOTNOST DELAVCEV

V soboto 27. decembra 1947. je bil tretji plenarni zbor sindikatu mesta Trsta in okolice. Na plenumu so predstavniki sindikatov obravnavali navedeni težki položaji, ki katerim danes živijo delavci, in kar je najpogostejše, pomenijo so položaji, ki je nastal po prvem pogajanju z industrijo o novi kolektivni, normativni in mednarodni pogodbi. Tako se danes delavski razred v Trstu bori za doseg svojih temeljnih zahtev.

Med najpogostejšimi problemi, za katere je izvršni odbor Enotnih sindikatov zahteval rešitev, spada upravljanje enotne, normativne pogodbe za industrijske delavce, pri kateri se tako kreivito bore za stopnjo delodajalcev in Delavska zbornica.

FRANCIJA - NOVA KOLONIJA

Valutna kapitulacija Francije - Načrti ZDA za kolonizacijo Francije - Pred popolnim razvrednotenjem francoskega franka - Francozi bodo plačevali nabave iz ZDA dvakrat dražje - Podpis pogodbe o gospodarski zvezi s Posarjem

PARIZ, 3. — Danes sta v Parizu zunanji ministri Bidault za Francijo in vladni predsednik Joannes Hoffmann za Posarje podpisala pogodbo o gospodarski zvezi Posarja s Francijo. Ta dogovor je posledica prvega, ki je bil sklenjen ob priliki uvedbe franka kot zakonitega plačilnega sredstva v Posarju. Istočasno je bil sedanji guverner Gilbert Grandval imenovan za francoskega visokega komisarja Posarja.

Začelo se je s posredovanjem gospodarske ter finančne zakonodaje za uvedbo tuđ. v Posarju. V Saarbrueckenu bo obhajalo priznane sodišče, edino glede razsode v prvovrednega sodišča bo Posarje odvrglo od Pariza. V Posarju bivajoči Francozi bodo imeli vsa pravna jamstva, kakor če bi imeli svoje bivaljske v Franciji.

Maršal Tito sprejel angleškega poslanika

BEOGRAD, 3. — Maršal Tito je danes ob 11. uri sprejel v navzočnosti namestnika zunanjega ministra Beblerja poslanika ZDA Cavendisha V. Cannona. Uradno pogovorjal o gospodarskih odnosih med obema državama.

Sovjetske ladje za pošiljanje žita Angliji

LONDON, 3. — Da se pospešijo pošiljke žita iz Sovjetske zveze, bodo dali na razpolago Veliki Britaniji sovjetske ladje. Na podlagi zadnjih dogovorov, bi morali prve pošiljke izročiti v februarju, da pa omogoči izboljšanje anglo-sovjetskih odnosov, bo sovjetska vlada začela takoj z dobavami.

Trgovinska pogajanja med ZSSR in Švico

BERN, 3. — Švicarski listi objavljajo uradno poročilo švicarske zvezne vlade glede bližnjih trgovinskih pogajanj z Sovjetsko zvezo. Poročilo poudarja, da sta se obe vladi sporazumeli za pogajanje za nove gospodarske odnose. Švicarska vlada je imenovala delegacijo, ki bo v drugi polovici tega meseca odpovala v Moskvo.

Hvala za tako svobodno g. odvetnik Agneletto

Gospodje ožtili «Demokracije» se v resnici lahko bahajo z «velikimi deli», ki so jih izvršili za slovensko ljudstvo na tem ozemlju in zaradi, katerih bodo ostali pri njem v slepem spominu. Kot je bila vedno njihova navada, se tudi sedaj zanimajo za človeške, socialne in zlasti za kulturne pravice slovenskega ljudstva. Gospodje advokati dr. Agneletto, Vesel in drugi pa so se čez noč prelevili celo v človekoljube. Edina dobra stran pri tem pa je ta, da so naš ljudje in njihove kmetije daleč od njihovih grabežljivih rok in da tokrat ne bodo plačevali njihove usluge z najboljšimi njivami kot včasih.

500 milijonov dinarjev za obnovo v Istri

PAZIN, 3. — Protokolo leto so predeli Istri, ki so pripadli k Jugoslaviji, vsi razni obnovitveni dela v skupni vrednosti nad 500 milijonov dinarjev. V Pazinu gradijo sedaj novo ambulanco in živinodržavni postajo. V pazinskem okraju pa so pričeli graditi eno tovarno, hotel in solo, medtem ko je bilo obnovljenih 65 hiš in 45 gospodarskih poslopj; v teku so tudi dela za dograditev 95 hiš.

Napredne sile se vedno bolj krepijo

VARŠAVA, 3. — Oskar Lange, ki je predstavljatelj Poljske v Varnostnem svetu zadnji dve leti, je izjavil, da sedanja napetost v mednarodnih odnosih ne more dovesti do vojne in da po njegovem prepričanju ne bodo ta nasprijetva, ki jih povzročajo kapitalisti, trajala dolgo. Napredne in ustrojbojne sile so dovolj močne, da ustvarijo ugodne pogoje za mednarodno sodelovanje.

Začel se je rušiti stoletni režim v Kitajskem

NOVI USPEHI LJUDSKE VOJSKE - Cene v Čangškajski Kitajski so 10.000 krat višje kot leta 1936 - Gospodarski načrt za osvobodeno ozemlje

PEKING, 3. — Poveljstvo kitajske narodno-osvobodilne vojske poroča, da so edine njene vojske prodirle za 60 milj v notranjost severno-zapadne Honana. Na področju Farčeng so osvobodili nad 20 krajev, vendar strateško središče Nanyang pa je obkoljeno.

Mihael odpoval iz Romunije

BUKARESTA, 3. — V palači patriarha je bila ob proglasitvi republike slovenska maša, ki jo jebral patriarh M.kodin.

Ameriški reakcionarji proti sindikalni enotnosti

LONDON, 3. — Londonski «Daily Workers» komentira poskušne reakcionarne kroge, da bi razcepili Svetovno sindikalno zvezo. Ljet po uradni, da ameriška federacija dela in niki prikrivala svoje stvarnosti proti Svetovni sindikalni zvezi in proti enotnosti sindikalnih organizacij na svetu. Značilno je, kako zaključuje list, da delujejo predstavniki ameriške federacije dela in podporo ameriških poslanstev. Zlasti je Erwin Brown tisti, ki vedno diše nad dve leti propagando proti enotnosti Svetovne sindikalne zveze.

Varnostni svet se sestane v tvek

LAKE SUCCESS, 3. — Varnostni svet se sestane v tvek popoldne in preduli protest, ki ga je predložila Indija proti Pakistanu in zvezi z neredi v pokrajinah Kašmir in Jamru.

Fašizem v akciji v ZDA

WASHINGTON, 3. — Nov vladni urad, ki ima nalogo nadzorovati komunistične elemente (Federal Loyalty Review Board) bo začel delovati proti koncu januarja v zvezi z obvezno registracijo članov komunistične stranke. Republikanski poslanec Richard Nixon je predlagal, naj bi zakonski osnutek razširil, tako da ene bi upoštevali samo tiste, pač pa tudi blede-redece.

ŠPANIJA POSTALA OPORIŠČE VSEH VOJNIH HUJSKAČEV

VES DEMOKRATIČNI SVET ZAHTEVA, KAJT SE NAPRAVI KONEC ZLOČINSKEMU REZIMU V ŠPANJI — POLOVICA ŠPANSKEGA PROCURUNA ZA VOJASKE IZDATKE — ZDA GRADIJO ŠTEVILNA LETALIŠČA NA IBERSKEM POLOTOKU

LONDON, 3. — Usmrtevih dveh junakov španskega odporiškega gibanja Agustina Zoroca in Lucasa Gueza, ki ju je Franco dal v nagelje usmrtiti, da bi preprečili svoje pokušaje za njuno rešitev, je povzročila zgraženje vse svetovne javnosti.

Znane osebnosti ZDA obsojajo pohiko vlade

NEW YORK, 3. — Skupina znanih ameriških osebnosti, med njimi bivši svetovalec v glavnem stanu Mac Arthurja, Bisson, dalje članski zgodovinar Dubois in American Incazo so nadvano podali izjavo, s katero so kritizirali sedanjo ameriško politiko na Daljnem vzhodu in napovedali sklicanje posebne konferenec za 23. januarja. Na tej bodo razpravljali o načrtu akcije za preprečitev ameriškega vmešavanja v zadeve Daljnega vzhoda.

Attlee filozofira

LONDON, 3. — Vladi predsednik Attlee, ki je obhajal danes 65 letnico svojega rojstva, je zvečer govoril po radu. V govoru je napadel Sovjetsko zvezo in njen uestroj. Pri tem je hvalil angleško demokracijo, celo liberalnem zadnjega stoletja, zlasti pa ameriški individualizem in njegovo kapitalistično gospodarstvo. Omenil je tudi sedanje nasprijetva med Sovjetsko zvezo in ZDA in pr-poučilo, da stoji Anglja v sredini obeh držav. Za bodočnost Angleže je napovedal, da bodo morali na ti nov sistem, ki bo združil svobodno posameznika z dirigranim gospodar-

DELAVCI IN KMETJE V ITALIJI SE ODLOČNO BORIJO PROTI IZKORIŠČEVALCEM

Protestne stavke in manifestacije se nadaljujejo - Kmetje zasedli veleposestvo - Manifestacija demokratične fronte v Florenci in Anconi - Danes se začne kongres KPI, ki se stalno krepki

RIM, 3. — Splošna zveza dela je na današnji seji poudarila, da je imela akcija v korist brezposelnih po vsaj Italiji velik uspeh. Zveza sama je določila znesek 5 milijonov lir kot prispevek za podporo brezposelnim. Hkrati je pozvala vse ostale delavce, ki je zaposleno, naj pr-pseva v ta namen vsaj polovico enodnevnega zaslužka. Na ta način je postala ta akcija manifestacija narodne solidarnosti v korist delovnega ljudstva, ki v današnjih razmerah najbolj trpi.

NOVI NAPADI grške demokratične vojske

Konica se vedno obkoljena - Solidarnost z grškim ljudstvom

PARIZ, 3. Radio «Svobodna Grčija» poroča, da drž. demokratična vojska se vedno vzhove okrog Konice in da je ta se vedno obkoljena kljub intervenciji sovražnega letalskega in novim ojačanjem vladnih čet. Demokratična vojska je zvedla napad tudi na Nikroto, več napadov na Peleponezo, v Tesaliji, Rumeliji, Trakiji in Makedoniji.

Novi napadi grške demokratične vojske

Konica se vedno obkoljena - Solidarnost z grškim ljudstvom

PARIZ, 3. Radio «Svobodna Grčija» poroča, da drž. demokratična vojska se vedno vzhove okrog Konice in da je ta se vedno obkoljena kljub intervenciji sovražnega letalskega in novim ojačanjem vladnih čet. Demokratična vojska je zvedla napad tudi na Nikroto, več napadov na Peleponezo, v Tesaliji, Rumeliji, Trakiji in Makedoniji.

Samovolja Bolniške blagajne

Namesto tržaškega zdravnika - begunce

Po dolgih prošnjah in zahtevah Miljanov naj Bolniška blagajna nastavi v Miljah svojega zdravnika, je nastavila dr. Cominardi.

Monarhistična ceremonija

Včerajšnjaj so imeli monarhistično v cerkvi Sv. Antona Novega mašo zadušnico za bivšim italijanskim kraljem.

"Gospodarstvo"

V 9. številki opozarja "Gospodarstvo" na članek "Povik iz Benetk" na lastne noge na najnovejših naklepe Pemonar, da bi izpodrinili Trst v Bononavju in Srednji Evropi.

FIZKULTURA

Nogometišem, košarkarjem in odbojkarjem se pridružujejo tudi lahkotletci

Pester spored ZDTV v Trstu - Nogometne tekme, košarka in odbojka - Tek "okoli Sv. Ivana" ob 10.30

Nogomet
Prvenstvo Tržaškega ozemlja: igraše na Montebeilu ob 8.30 Tovalna strojev-Rojan; ob 10. Skedenj-Magdalen; igraše na Opčinah ob 10. Drebar-Kostalunga; ob 14. Montebeilo-Prizantinski; v Nabrežini ob 14. Marozina-Ponizana; v Ankaranu ob 14. Milje-Sv. Ana; v Kopru ob 14. Aurora-Umag; v Izolu ob 14. Izola-Piran.

Okolno nogometno prvenstvo: v Nabrežini ob 8.15 Primorje-PK-Greta, ob 10. Proleter-Kolona; ob 12. Vezna-Col ILVA; na Opčinah ob 12. INAML-Arzenal; v Zavljah ob 14. OMMSA-Sv. Vid; igraše CRDA ob 12. Skorkija-Tiskarji, ob 14. Sv. Marko-Aquila.

Prvenstvo I. skupine: na Opčinah ob 8. Elektra-Primorje PK B; v Zavljah ob 10. Arzenal-Rnaldi; ob 12. Redivo Kozmann-Opčine; tekme Greta-Skoljet, Col ILVA B-Rocol in Sv. Marko-Sv. Ivan so odpravljene.

Prvenstvo Tržaškega ozemlja - igraše DSZ ES ob 11. Sv. Alojz-Arzenal; ob 12. Tomazič-Tovarna strojev; igraše v Izoli Col ILVA-Izola; igraše Col ILVE ob 12.30 Skedenj-Skoljet. Ekipe DSZ ES počiva.

Prvenstvo Tržaškega ozemlja za ženske ekipe: igraše DSZ ES-Borkovlje; igraše v Ankaranu ob 12.30 Degrase-Sv. Barbara.

Odbojka
Prvenstvo Tržaškega ozemlja - igraše DSZ ES ob 11. Sv. Alojz-Arzenal; ob 12. Tomazič-Tovarna strojev; igraše v Izoli Col ILVA-Izola; igraše Col ILVE ob 12.30 Skedenj-Skoljet. Ekipe DSZ ES počiva.

Prvenstvo Tržaškega ozemlja za ženske ekipe: igraše DSZ ES-Borkovlje; igraše v Ankaranu ob 12.30 Degrase-Sv. Barbara.

Prvenstvo Tržaškega ozemlja za ženske ekipe: igraše DSZ ES ob 9. Skoljet

TRŽAŠKI DNEVNIK

Protestne stavke proti krivičnemu sojenju antifasistov

Protesti proti razpravi tovarišev D'Este in Kluna se še vedno nadaljujejo, ker tržaško demokratično ljudstvo globoko čuti krivičnost tega postopanja, saj odločilo tema dvema tovarišema z očitnim namenom, da bi postala politična sredstva.

Slovensko narodno gledališče v Trstu

Igralska žola
Sprejemni izpiti za igralsko žolo SNG v Trstu bodo v nedeljo 11. januarja 1948 v prostorih gledališke uprave v ulici San Vito 17 ob 10 uri.

Cecchelin z bršljanovim listom v gumbnici govori, da je vselej bil Italijan

Sodna dvorana tukajšnjega potrdnega sodišča, kjer se je včeraj začela sodna razprava proti Cecchelinu in drugim, je včeraj privabljala veliko ljudje, ki so prišli poslušati tega starega komedijanta ki je pred leti ob dobrohotnem zadržanju fašističnih oblihih z različnimi šakami na račun oblasti skušal izrabljati smeh pri poslušalcih.

Civilna policija ne izvršuje ukazov svojih gospodarjev

Poročali smo že o svojem času, kako je civilna policija dne 21. novembra lani udrla v gostilno "Ex Sociu" na Kolonko, kjer je bil sestanek članov prosvetnega društva z predavateljem.

Novoletna voščila žena iz vseh držav

Mestnemu odboru ASIZ so ob novem letu poslane voščila številne antifasistične ženske organizacije iz različnih držav.

Okupacijska VU je prepovedala tiskanje dveh odstavkov razgovora s članom italijanske mladinske fronte Freduzzijem

Zveza antifasistične mladine je naprosila okupacijsko vojsko upravo za dovoljenje tiskanja letakov in nekaj odstavkov razgovora, ki je imel predstavnik ZAM-a s članom italijanske mladinske fronte in tajnikom mladinskega sveta G.G.L.L. to. Freduzzijem.

Civilna policija ne izvršuje ukazov svojih gospodarjev

Kaže pa, da ima civilna policija svoje posebne zakone, ki jih sama kuje in tudi sama izvaja, ker kljub zgoraj omenjenim lekcijam, ki je prejela od svojih gospodarjev, še vedno ne preneha s preganjanjem demokratov, ki se zbirajo na po zakonu dovoljenih sestankih.

Tramvaj je zmečkal 15-letnega delavca

Včeraj popoldne nekaj pred 16. uro se je peljal 15-letni mehanikški vajenec Michelutti Fabio s tramvajem št. 9 proti Sv. Ivanu, kjer tudi stanuje v ulici Brandesha št. 4.

Napad nepravilnih policajev

Prejšnjo noč okrog 23.30 so se približali 3 neznanci k hujši Ivana Sancia na Miljani približno 300 metrov od Morganove črte. Dejali so, da so civilni policaji, in zahtevali, naj naj Jančin odpre vrata. Ker pa je on odločil njihovo zahtevo in jim ni odprl, so oddali proti oknu v pritličju 8 streliv iz samokresja, ki na srečo niso nikogar zadeli. Potem so neznanci zopet zginili v noč.

Wlomitska kronika se nadaljuje

Tudi v novem letu nadaljujeje vlomitska svojo tradicijo in, bodet po prvih treh dneh, so svoje delavnosti se povečali. Tako so prejšnji dan odprli s ponarejenimi ključni stanovanje Marije Zampolijevje v ulici Rossetti 39 in odnesli več kosov obleke, perila in tudi nekaj denarja.

ILJA EHRENBURG

Zaščitniki kulture

Ivar Kreuger je bil znan po imenu kralj vlagatelj. Kralju vlagatelj ni bilo po volji, da je v sovjetskih gospodarskih moških trolejkih. In prav zato je izgovoril sledeči odgovor: "Zapadna kultura, zaščiteni kultura Hellade do naših dni, je nezadržljiva z našimi položajmi in osnovno sovjetskega reda."

Argentinški trgovci s žitom so se zgražali, da sori na sovjetski zemlji pšenica, in zastopnik Argentine Fernando Peres je leta 1939. v svojem govoru o padcu čen žita petičito vzkliknil: "V nevarnosti je usoda kulture!"

Mar je treba govoriti o tem, da nemški osvoboditelji niso modrovali samo o čitljivem prostoru, maroc tudi o evropski kulturi? "Evropsko kulturo so hoteli braniti pred boljševiki predsednik jeklenega trusta Feyer, gospodje A. G. Hugenberg in Rosenberg. Kar se tiče Hitlerja, je povsod temu početemu problemu najbolj navdušeni strani svoji knjigi "Mein Kampf".

Novoletna voščila žena iz vseh držav

Mestnemu odboru ASIZ so ob novem letu poslane voščila številne antifasistične ženske organizacije iz različnih držav. Med njimi so bila voščila madžarskih, španskih, francoskih žena ter mednarodne federacije.

Civilna policija ne izvršuje ukazov svojih gospodarjev

Poročali smo že o svojem času, kako je civilna policija dne 21. novembra lani udrla v gostilno "Ex Sociu" na Kolonko, kjer je bil sestanek članov prosvetnega društva z predavateljem.

Novoletna voščila žena iz vseh držav

Mestnemu odboru ASIZ so ob novem letu poslane voščila številne antifasistične ženske organizacije iz različnih držav.

Civilna policija ne izvršuje ukazov svojih gospodarjev

Poročali smo že o svojem času, kako je civilna policija dne 21. novembra lani udrla v gostilno "Ex Sociu" na Kolonko, kjer je bil sestanek članov prosvetnega društva z predavateljem.

Novoletna voščila žena iz vseh držav

Mestnemu odboru ASIZ so ob novem letu poslane voščila številne antifasistične ženske organizacije iz različnih držav.

Civilna policija ne izvršuje ukazov svojih gospodarjev

Poročali smo že o svojem času, kako je civilna policija dne 21. novembra lani udrla v gostilno "Ex Sociu" na Kolonko, kjer je bil sestanek članov prosvetnega društva z predavateljem.

Novoletna voščila žena iz vseh držav

Mestnemu odboru ASIZ so ob novem letu poslane voščila številne antifasistične ženske organizacije iz različnih držav.

Civilna policija ne izvršuje ukazov svojih gospodarjev

Poročali smo že o svojem času, kako je civilna policija dne 21. novembra lani udrla v gostilno "Ex Sociu" na Kolonko, kjer je bil sestanek članov prosvetnega društva z predavateljem.

Novoletna voščila žena iz vseh držav

Mestnemu odboru ASIZ so ob novem letu poslane voščila številne antifasistične ženske organizacije iz različnih držav.

Civilna policija ne izvršuje ukazov svojih gospodarjev

Poročali smo že o svojem času, kako je civilna policija dne 21. novembra lani udrla v gostilno "Ex Sociu" na Kolonko, kjer je bil sestanek članov prosvetnega društva z predavateljem.

Novoletna voščila žena iz vseh držav

Mestnemu odboru ASIZ so ob novem letu poslane voščila številne antifasistične ženske organizacije iz različnih držav.

Civilna policija ne izvršuje ukazov svojih gospodarjev

Poročali smo že o svojem času, kako je civilna policija dne 21. novembra lani udrla v gostilno "Ex Sociu" na Kolonko, kjer je bil sestanek članov prosvetnega društva z predavateljem.

Novoletna voščila žena iz vseh držav

Mestnemu odboru ASIZ so ob novem letu poslane voščila številne antifasistične ženske organizacije iz različnih držav.

Okupacijska VU je prepovedala tiskanje dveh odstavkov razgovora s članom italijanske mladinske fronte Freduzzijem

Zveza antifasistične mladine je naprosila okupacijsko vojsko upravo za dovoljenje tiskanja letakov in nekaj odstavkov razgovora, ki je imel predstavnik ZAM-a s članom italijanske mladinske fronte in tajnikom mladinskega sveta G.G.L.L. to. Freduzzijem.

Civilna policija ne izvršuje ukazov svojih gospodarjev

Poročali smo že o svojem času, kako je civilna policija dne 21. novembra lani udrla v gostilno "Ex Sociu" na Kolonko, kjer je bil sestanek članov prosvetnega društva z predavateljem.

Novoletna voščila žena iz vseh držav

Mestnemu odboru ASIZ so ob novem letu poslane voščila številne antifasistične ženske organizacije iz različnih držav.

Civilna policija ne izvršuje ukazov svojih gospodarjev

Poročali smo že o svojem času, kako je civilna policija dne 21. novembra lani udrla v gostilno "Ex Sociu" na Kolonko, kjer je bil sestanek članov prosvetnega društva z predavateljem.

Novoletna voščila žena iz vseh držav

Mestnemu odboru ASIZ so ob novem letu poslane voščila številne antifasistične ženske organizacije iz različnih držav.

Civilna policija ne izvršuje ukazov svojih gospodarjev

Poročali smo že o svojem času, kako je civilna policija dne 21. novembra lani udrla v gostilno "Ex Sociu" na Kolonko, kjer je bil sestanek članov prosvetnega društva z predavateljem.

Novoletna voščila žena iz vseh držav

Mestnemu odboru ASIZ so ob novem letu poslane voščila številne antifasistične ženske organizacije iz različnih držav.

Civilna policija ne izvršuje ukazov svojih gospodarjev

Poročali smo že o svojem času, kako je civilna policija dne 21. novembra lani udrla v gostilno "Ex Sociu" na Kolonko, kjer je bil sestanek članov prosvetnega društva z predavateljem.

Novoletna voščila žena iz vseh držav

Mestnemu odboru ASIZ so ob novem letu poslane voščila številne antifasistične ženske organizacije iz različnih držav.

Civilna policija ne izvršuje ukazov svojih gospodarjev

Poročali smo že o svojem času, kako je civilna policija dne 21. novembra lani udrla v gostilno "Ex Sociu" na Kolonko, kjer je bil sestanek članov prosvetnega društva z predavateljem.

Novoletna voščila žena iz vseh držav

Mestnemu odboru ASIZ so ob novem letu poslane voščila številne antifasistične ženske organizacije iz različnih držav.

Civilna policija ne izvršuje ukazov svojih gospodarjev

Poročali smo že o svojem času, kako je civilna policija dne 21. novembra lani udrla v gostilno "Ex Sociu" na Kolonko, kjer je bil sestanek članov prosvetnega društva z predavateljem.

Novoletna voščila žena iz vseh držav

Mestnemu odboru ASIZ so ob novem letu poslane voščila številne antifasistične ženske organizacije iz različnih držav.

KOLENDAR
Nedelja 4. januarja
Angela, Dobromil
Sonce vzhaja ob 7.46, zahaja ob 16.31. Dolžina dneva 8.85.

Sporninski dnevi
1797 so pod uredništvom Valentina Vodnika začele v Ljubljani izhajati "Ljubljanske Novice", prvi slovenski časopis.

PROSVETNA DRUŠTVA
Fesvki odelci prosvetnega društva v Rojano obvešča, da v torek 6. t. m. ne bo pevke vaje. Naslednja vaja bo v petek 9. t. m.

RAZNO
Voščila iz Pančeva. Podpisani tržaški zidarji zaposleni v tovarni tekstila v Pančevu (Jugoslavija) želijo družinam in ostalim znancem srečno novo leto 1948.

DAROVNI PRISPEVKI
Za Dijaško matično daruje namisto cvetja na grob pok. Stefana Godine družina Godina 200 lir.

IZŠEL JE KOLEDAR
GREGORČIČEVA ZALOŽBE ZA LETO 1948
Poverjenike in prosvetna društva prosimo, da čimprej dvignejo knjige pri Gregorčičevih založbi v ul. del Porta 16.

ENOTNI SINDIKATI
USTANOVNA SKUPŠČINA ZVEZE NAMEŠČENCEV JAVNIH USTANOV. Danes bo ob 9.30 na seje v ul. Imbriani 5 ustanovna skupščina Zveze nameščenec javnih ustanov ES (Radio, TELVE, SELVEG, ITA-CABLE).

FRANC MOŽINA
S potirnim srecem javljamo tužbo vest. Pogreb dragca pokojnika B. v ponedeljek ob 15. uri iz hiše 28. v lasti na domače pokopališče.

ZADRUGA
PRODAJALCEV
KURIVA
URAD: Ulica Mazzini 6. SKLADISČE: Ulica delle Militie (Montebello).

GLEDALIŠČE VERDI
Danes ob 16. uri bo repriza Puccinjeve opere "Madama Butterfly" za red D. Zasedba bo premierska.

KINO
KINO OB MORJU. 14.00: "Glinčica, sovjetski glasbeni film, ki so ga prikazovali tudi na festivalu v Benetkah.

UVOZNI IN IZVOZNI ZAVOD - POSREDUJE VSE VRSTE POSLOV S TUZEMSTVOM IN INOZEMSTVOM
TRST, ul. Cicerone 8
TELEFON 80-00 - 29-306 - 56-38

Vse za kmetijstvo
Močna krma za živino, semena, orodje itd. dobavljajo po ugodnih cenah in z jamčeno kakovosti

Kmetijska nabavna in prodajna zadruga
z o. j. v TRSTU
Uradi in skladišče: UL. U. FOSSOLO št. 1 - Tel. 94-386. Prodajalca: UL. S. MERCADANTE št. 4 - Tel. 88-19.

"Singer" šivalni stroj
garantirano dober, za 12.000 lir in drugi z okroglim nožičnikom in boljših znamk, Ntchci, BDU prodam.

SLOVENSKE IN HRVATSKE KNJIGE
dobre v KNJIGARNI IN PAPIRNICI ŠTOKA
TRST, ULICA MILANO št. 37

Kino "Prosvetni dom" v Nabrežini
predvaja DANES in JUTRI film Verdijeve opere... RIGOLETTO
V TOREK, praznik av. Treh kraljev ob 16. in 20. uri LUBEZEN NA SESTANKU
V SOBOTO IN NEDELJO Spet se govori o možu-senci
Ob tej priliki želimo vsem cenjenim obiskovalcem obilo sreče in zadovoljstva v novem letu.
ODBOR ZADRUGE "PROSVETNI DOM"

Bilanca zadružništva v coni A in B Tržaškega ozemlja

Ce hočemo napraviti letno bilanco o razvoju zadružništva na našem ozemlju v preteklem letu, ga moramo oceniti ločeno po upravnih področjih. Vojaška uprava JA se oslanja na ljudsko oblast oziroma na voljo, interese in dobrobit delovnega ljudstva, dočim zasleduje angloameriška vojaška uprava interese kapitalističnih metocev, ki so bili, so in bodo vedno v navskrižju z ljudskimi koristmi.

Obnovljene kreditne zadruge (hranilnice in posojilnice), katerih aktivnost mora postati v večini urejenem zadružnem gospodarstvu bolj smiselna in smotrna. Denar naj služi delovnemu ljudstvu, predvsem v produktivne namene, bilo pri privatni ali zadružni liniji. Zanimiv pojav na Tržaškem ozemlju je zgradba za skupno obdelovanje zemlje v Putah. Ta novi, toda izredno pomembni tip zadruge zasluži vso pozornost, preučitev in posnemanje. V borbi

Kaj hočemo?

NASA MLADINA MORA IMETI VSE MOŽNOSTI, DA SE UM-SKO IN FIZICNO ZADOVOLJIVO RAZVIJA.

Kljub temu zaznamujemo na zadružnem sektorju tega ozemlja v preteklem letu razmeroma velik uspeh. Zadružna aktivnost je posegla v območja obeh gospodarskih funkcij — potrošni ter kmečki in obrtno-produkcijsko. Nabavno-prodajne zadruge v Kopršnici in Buzičnici zajemajo nad 6000 članov, kar pomeni na 65.000 prebivalcev ali okrog 14.000 gospodarjev zadovoljiv uspeh. Decentralizacija zadrug je pomenila korak k večjemu sodelovanju članstva, kar je glavni pogoj pravičnega delovanja zadrug. Razumljivo, da se morajo te zadruge, katerih naloga obstoji trenutno predvsem v preskrbi prebivalstva s predmeti široke potrošnje, boriti s raznimi težavami in ovirami. Ljudstvo ima velike potrebe, po drugi strani pa ne more vnovčiti svojih priredkov zaradi po Anglo-američanih umetno vzdrževane meje, in to v škodo vsega prebivalstva Tržaškega ozemlja.

proti izjemajočemu kapitalizmu sta povsod potrebni skupnost, in medsebojna pomoč, v prvi vrsti pa pri zdrobljenem, mučnem, nesmotnem in neproduktivnem kmečkem delu. Ta zadruga je dokazala svojo življenjsko uporabnost, premostila prve ovire in si dobila posestrino v Krogu pri Piranu. Nedostanke in pogoške bo odstranila zadružna poslovna zveza v Koprju, ki ima poleg nabavki tudi nalogo skrbeti za vsehstransko izpopolnjevanje zadružnega kadra in po njem članstva. Na zadružnem tečaju naj se vzgojijo dobri, vneti in predani zadružniki, ki se bodo čim bolj zavestno udejstvovali v organizatornem in poslovno tehničnem pogledu.

Kaj naj povemo z ostalega območja? Kar smo naporno ustvarili za zadružnem sektorju od osvoboditve do predlanskega leta, to je, kako je angloameriška vojaška uprava naklonjena zadružnemu gospodarstvu, smo se mogli prepričati že šestokrat, zadnjič pa v borbi za demokratizacijo Delavskih zadrug. Vse je storila, da bi ta gospodarska ustanova ne služila koristim delovnega ljudstva. Ona je zaščitnica gospodarske svobode, katere dobrot je delovno ljudstvo sita.

JANKO FURLAN

CITATELJEM!

Ker je ostalo pol strani novoletnih voščil iz prejšnje številke, sta danes izostali ilustrirana stran o lanskih dogodkih in naša nedeljska črtica.

Rim noče plačevati kot doslej

SLIČJCE JZ RJMA

Da Italij in celo v Rimu je dovolj, da zaviješ okrog vogala ali da se oddaljši z glavne ulice, dovolj je, da samo malo kreneš na desno ali na levo z asfaltiranih trgov, pa se takoj znajdeš v svetu, ki je poln bede in uboštva. Ce se voziš v Puljah po dolgih in lepših cestah se ti zdi, da so ti kraji srečni in bogati. Ako prideš v Kalabrijo, lahko testopiš na lepi železniški postaji. Toda ne ustavi se tam, ampak kreni čez polje in gole holme. Tako boš prišel v stromašne vasi z lesenimi krami, med ljudi, ki so izsrpani od malarije, in kjer so žene kakor okostnjaki. Prišel boš v nepopisno, pravo afriško siromaštvo. V središču mesta Crotono srečamo neko trsto piemontke akropole, zgrajene na holmu, na katerem se ršejo vrste belih belih grofovskih palač s modernimi cestami in drevoredi, kjer vlada čistota in mir. Toda samo nekoliko

korakov proti severu pa lahko našli na približno dva kvadratna kilometra veliko ravan. Vsa ta ravnina je polna barak, ki so zgrajene iz praznih sodov in vej. Vsaka teh barak ima samo po eno sobo, v kateri živi sedem do osem lačnih in jetičnih ljudi. Tu stanuje na tisoče revnih kmetov, ki so abečali z grofovsko zemljo. Da bi zakrila to bedo, stojna bitžini velika kuiska: ogromna tvor-

nica Montecatini, visoka in prostorna kakor kakašna kraljeva palača, dolga 1000 m s 5 visokimi dimniki, iz katerih se vali dim. In povsod v Italiji je enako. Povsod stoji kuiska, kakor v Rimu, kjer je ulica Veneto, — Grand-ošem lačnih in jetičnih ljudi. Tu stanuje na tisoče revnih kmetov, ki so abečali z grofovsko zemljo. Da bi zakrila to bedo, stojna bitžini velika kuiska: ogromna tvor-

bodo od pred sto ali pred dvestimi leti. Se vedno moramo govoriti o mladeničih, ki so postali kriminalci, o prostitutki, o ljudih, ki so vedno lačni. Nek protestantski duhovnik je pred kratkim napravil naslednji poskus: petnajst dni se je hranil samo s toliko količino hrane kot jo, po statističnih podatkih njegove domovine, poprečno prejemajo ljudje pri najbolj siromašnih narodih Evrope. Ko je končal s poskusom, je izjavil duhovnik, da je bil vseh petnajst dni lačen, da je šušfjal za osem kg in da ga prav nič ne mika, da bi svoj poskus ponovil.

Svet bede in smrada ni daleč. V Primavalle, v trgu Gordiani, b Quarticcioli, kjer naletimo na nekaj hufšega. Poleg otrok, ki se sončijo v lepo pisanih otroških vozcih na terasah v Pincii, žive v Tormaranciu otroci, ki se rahlični in onemogli vlečejo po blatu. Videl sem jih z lastnimi očmi. Pred nekaj dnevi je v ul. Condotti neka gospa izstopila iz svojega avtomobila in si ogledala v izložbi obleko, poleg late-re je bilo naznačeno, da stane 40.000 lir. Sam sem sišal, kako je rekla ta gospa z omalovaževanjem svoji prijateljici, da ne bo kupila v tej trgovini, ker da su cene preniske. Morda se bo zdelo čudno, da je treba pisati o teh stvarih. Podobno je bilo tudi v dobi De Amicija, ko so časopisni pioblični črtico o ubogi tobakarici in bogatem bankirju... V resnici bi bilo treba pisati in govorniti o drugih stvareh, kakor na primer o tem, kako delavski raser vedno jamo žiljenje, kako uradni, obogaten z nojnimi vidiki, presnapija in izpopolnjuje najboljše strani ljudskega duha in znanstva. Namesto tega pa moramo še nadalje govoriti o ljudeh, ki so se utopili v bedi, pa ne morda danes ali včeraj, ampak so že od nekaj utopljeni, pa najst

Tukaj se znajemo v svetu, o katerem smo morda že mislili, da ga ni več, ali da je pregrda, da bi v resnici mogoč se obstojati. Kdor ima svojo hišo, si ne more niti predstavljati, da na tisoče in tisoče drugih ljudi živi vse svoje življenje v kolibah in da te kolibe niso prav nič poetične: oake so, blatne in umazane. V kolibo dezuje in kadar je vroče vreme, kakor te dni, ni v njej ničesar, kar bi ostalo suho: ne postelja, ne sploh obstoja, niti slame, na kateri spijo otroci, niti razgrane obleke ali čevlji niti kruh, ki ga jedo. In tako stanje ne traja samo 15 dni ali 6 mesecem. To ni morda zato, ker je vojna, ali zato, ker so ti ljudje morda pušnikarji ali svetniki. To je zato, ker ti ljudje ne vedo delati in jih zato kasmujejo. To je tako zato, ker so sene, možki, otroci in starci v teh kožah režeči: «Scalera (filmška družba) mora posotiti Tyrona Ponnella; ali v Sv. Petru povbejstvo novi kardinali; ali: neka princeza se zeni in potrebno je, da nekdo plača vse te stroške.

Zakaj se borimo?

NASIM DRUŽINAM NAJ BO OMOGOČENO SREČNO ZIVLJENJE OB DOBREM ZASLUŽKU. NE SME SE NIKOLI VEČ DOGAJATI, DA SE ZARADI BEDE RAZBIJAJO NASE DRUŽINE.

DOLARJI IN MODNE PESMI GOBAVOST, JETIKA IN TRAHOM

Za nami je izginil v jutranji megli Porto Alegre, majhno mesto, kjer se ukrvava živina in bombaž, tobak in riž, volna in koruza, ki so last južnobrazilskih feudalnih gospodarjev. Hodili smo po zračnem soncu in zagledali temnozeleno pravokotniko ogromnih kavnih polj. Kava je glavni pridelek in prvo izvozeno blago Brazilije, danes kakor v začetku prejšnjega stoletja. Od treh milijonov hektarjev zemlje, zasajene s kavo, odpada dva milijona na državo Sao Paulo. Od kave zavisi sreča te dežele in vse Brazilije.

Brazilija se danes dobavlja svetu 65% od svetovne potrošnje kave, toda vsled mednarodne konkurence njen delež vedno bolj pada. Brazilija vlada se sicer trudi, da bi pridobila nazaj izgubljena tržišča, vendar zaman. Takrat so kavo v pristanišču zagali, ker jo niso mogli izvoziti. Leta 1934 so uničili čez 4 milijone vred kave, zato da bi prepričali nizko ceno. To delo braziliske vlade je znano po vsem svetu.

Braziliska industrija je še v povojih. Kava je še vedno temelj braziliske gospodarstva, vendar se še povsod vidijo etikete ameriške kavine družbe. V času spodarskih težav so ameriški dobničarji kupovali brazilsko kavo po nizkih cenah. Neki brazilski ekonomist je pripovedoval: nako dobro kavo pijejo Angliji, Amerikanci in Argentinci. Nam pa ostane samo tista slabše vrste. Če pa hočemo biti boljši, nam uvoziyo nožo iz ZDA po ameriško etiketo in po ameriških cenah. Brazilija ima ogromne površ-

ne zemlje prikladne za poljedelstvo. Kljub temu je včasih primorana uvažati žito iz Argentine. Večkrat manjka po restavracijah kruha, pa tudi mesa, sladkorja in zelenjave. Po naši deželi, pripoveduje dalje, je mnogo zelezne rude, mangana, nikla, petroleja in drugih dragih kovin, ali mi nimamo tovarov.

Minula so tri stoletja, odkar so prišli v deželo prvi zavejvalci «Bandeiros», ki so ustanovili prve kolonije s svojimi družinami, sužnji in živino. S seboj so prinesli svoje zastave bandeirer v Sao Paulo ter iskali sužnje in zemljo. Kmalu bodo potekla 4 stoletja obstoja braziliske države, a niti en dan ni imela svobodnega narodnega življenja. Najprej je bila portugalska kolonija, ki je uničevala domače prebivalstvo z veliko krutostjo. Nato je od l. 1532 do 1888 trajalo nasilno preseljevanje črnih sužnjecev iz Afrike. V treh stoletjih je Portugalska pripeljala v Brazilijo 18 milijonov črncev kot sužnje. L. 1889 je republikansko gibanje zrušilo monarhijo.

Obnova mest v ZSSR

MOSKVA, 3 — Na konferenci, ki je bila v Stalingradu, so graditelji največjih sovjetskih mest govorili o dosedanjih uspeših obnovitvenega programa, ki je bil zaključen v Leningradu, Stalingradu, Odesi in Sevastopolu. V Leningradu so obnovili in na novo zgradili okoli 2.500.000 kv. m stanovanjskih prostorov ter so postavili vsa poobla določena v kulturne namene, ki so bila pokodovana v vojni. Sedaj je v mestu odprto 53 višjih šol, 38 posebnih šol, 388 osnovnih in srednjih šol in 38 muzejev. Leningradski prebivalci so prostovoljno delali nad 50 milijonov ur pri obnovi.

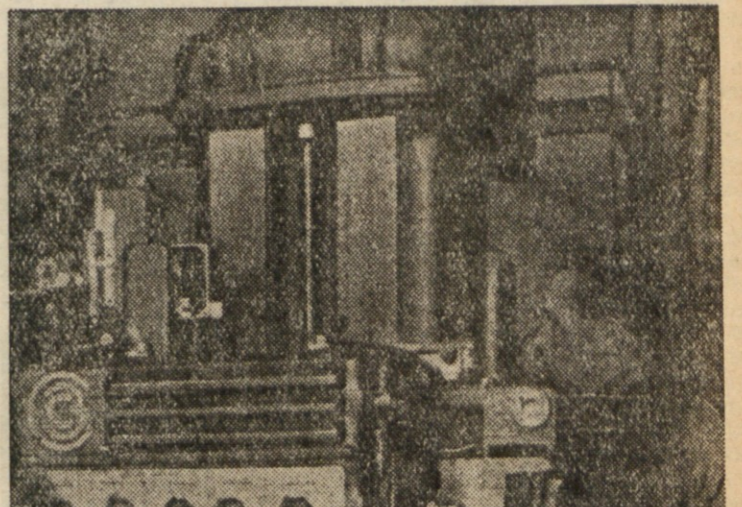
Kaj je naš program?

Sovjetska vlada je pristala, da dobavi od februarja do septembra 1948. Veliki Britaniji 750.000 ton krmilnega zrna, ki ga ta zelo potrebuje, in to po cenah, o katerih sta se obe stranki sporazumeli. Vlada Velike Britanije pa je v svoji strani pristala na to, da bo nudila pomoč sovjetskim uvoznim organizacijam, ki bodo v Veliki Britaniji mogle naročiti stroje za mehanizacijo gozdne industrije, za tovarne furnirja in žage, kakor tudi elektrotehnično opremo itd. Vlada Velike Britanije je prav tako pristala, da v najkrajšem času dobavi sovjetski zvezi prvo pošiljko tračnic za ozkotirno železnico in da olajša sovjetskim gospodarskim organizacijam na ustrezen trgovski način nakup volne, gume, aluminija, kaka, kave in drugega blaga. Poleg tega sta se obe vladi sporazumeli, da posamezno preučita vprašanje dobave kosilna sovjetski zvezi.

Moderni Kristoli Kolumbi

Ali je mogoče odkriti neko novo ozemlje brez navzočnosti onega, ki ga je odkril? Na prvi pogled zveni to vprašanje nekoliko nenavadno. Toda v zgodovini zemljepisnih odkritij so znani primeri odkritij polarnih ozemelj, pri čemer oseba, ki je ozemlje odkrila, ni ozemlja niti videla. Kot osnova za odkritja so služila opazovanja morskih tokov, gibanja ledu in preletanja ptic.

Kdaj bo to mogoče?

SAMO TAKRAT, KO BO TRZASKA INDUSTRIJA ZOPET PRICELA OBRATOVATI, KO BO DELAVSKIM MNOŽICAM ZAGOTOVILJENE ZASLUŽBE IN BO TAKO LAHKO PRISLO DO IZMENJAVE ZA ZIVLJENJE POTREBNIH SREDSTEV S KMEČKIM DELOM PREBIVALSTVA.

Trgovinski sporazum med Anglijo in SZ

Med pogajanj, ki so bila v prvi polovici decembra med ministrom za zunanje trgovino ZSSR Mikojanom in ministrom za trgovino Velike Britanije Wilsonom, sta se ministra sporazumela glede vseh pogovornih vprašanj vzajemnih dobav blaga med ZSSR in Veliko Britanijo ter pristala na spremembo pogojev za amortizacijo kredita izza časa vojne s strani Sovjetske zveze, tako da sta jih bolj priključila sedanjim zahtevam. Med najpomembnejšimi razgovori ministro za zunanje trgovino ZSSR in britansko trgovinsko delegacijo pod vodstvom veleposlanika Velike Britanije v Moskvi so se sporazumeli o svojih medsebojnih interesih glede vseh drugih vprašanj, ki zanimajo obe stranki, ter sta 27. decembra t. l. obe stranki podpisali zbirnik o sporazumu med vlado ZSSR in vlado Velike Britanije glede trgovinskih in finančnih vprašanj. Vlada Velike Britanije je sprejela predlog sovjetske vlade za spremembo pogojev o amortizaciji kredita izza časa vojne s strani Sovjetske zveze. Letna obrestna mera bo povišana s 1. majem 1947. zmanjšana na 0,5 odstotkov, amortizacijski rok kredita za polovico posojila, ki se ni amortizirala, kakor tudi za vse posojilo, ki ga bodo dali, su podaljšala na 15 let, amortizacija pa se bo pričela konec 4. leta in sicer v 12 enakih letnih obrokih. Vlada Velike Britanije se je odrekla nekaterim izjemam v svojih zahtevah nasproti Sovjetski zvezi glede dobav in uslug med drugo svetovno vojno.

STALINIT

Inš. V. I. Vanin je dvignil via dno in zamahnil. Hotel je udariti po steklu, ki je ležalo na mizi, toda jaz sem to preprečil. — Kaj delate? Razbiti boste steklo. Inženir se je nasmešnil in pomorno zamahnil s kladivom. Hotel sem zbrati ostanki stekla. Toda steklo je po udarcu s kladivom ostalo celo. Niti oblike ni spremenilo — kot bi se ne bilo nič zgodilo. — To steklo je stalinit — posebnosti inženir — in po svoji odpornosti ni šibkejšje od jekla. Dragocene lastnosti stekla izkorišča človek že preko 4000 let, to je od starih civilizacij Kitajske in Egipta. Steklo se hitro ohlaja in od njega se lahko napravijo predmeti različne oblike in v kateri koli obliki je enako odporno in trdno. Pred 13 leti so v Sovjetski zvezi začeli v laboratorijih poskušati, da bi izdelali nerazbitno steklo. Uspešni rezultati so privedli do izdelave stalinita. Inš. Vanin je načelnik oddelka za izdelavo stekla. Peljal nas je v oddelke, kjer se izdeluje nerazbitno steklo. Steklo dajo v električno peč, kjer se pri temperaturi 650 stopinj začne segreti. Nato ga prenesejo v poseben oddelek, kjer se steklo ohlaja do navadne temperature. Uporaba stalinita je različna. Ne moremo si zamisliti izdelave avtomobilov, avionov itd. brez stalinita.

Sporazum o vzajemnih dobavah blaga kakor tudi o sovjetskih naročilih v Veliki Britaniji je samo prva faza pogajanj za razvoj trgovine med obema deželama. Stranki sta se sporazumeli, da se bodo predstavniki obeh vlad sestali pozneje maja 1948, da se sporazumejo o razširjenem programu vzajemnih dobav blaga za daljšo dobo na osnovi ustanovitve uravnovešene trgovine. Obe stranki mislita, da bo sporazum, ki je bil pravkar sklenjen, prispeval k razvoju sovjetsko britanske trgovine v medsebojnem interesu. V imenu Sovjetske zveze je zbirnik podpisal minister za zunanje trgovino Mikojan, v imenu britanske vlade pa izredni veleposlanik v Moskvi Peterson.

VSAKDO NAJ IMA ZAGOTOVLJENO ČLOVEKA VREDNO ZIVLJENJE. POLEG DELA TUDI POČITEK IN RAZVEDRILLO.

znani ruski raziskovalec polarnih krajev F. Wrangel je po neuspešnih poskusih, da bi prišel na ozemlje v Severnem Lednem morju, in sicer na ozemlje, ki ga je on zamisljal in predpostavljaj njegov obstoj, s pomočjo številnih podatkov, ki jih je dobil, načrtal na zemljevidu. Leta 1876, je kapitan T. Long opozil na tem mestu grebenasto obalo in jo imenoval «Wranglovo zemljo». Sele pred 14 leti so ugotovili, da je to otok. Znani učenjak Krapotkin je isto tako naznačil, da verjetno obstoja neka zemlja tam, kjer jo je slučajno odkrila avstrijska ekspedicijska Weiprecht in Petera in jo imenovala «zemljo Franca Jožipa». Sovjetski znanstvenik prof. Wize je 1924. leta vnesel v zemljevid mesto, kjer je predvideval, da se nahaja otok v Karskem morju. Toda veličina otoka in točna razmejitve se ni bila znana. Sele leta 1930, je ekspedicijski z ledolomilcem «Sedovom» potrdila, da je tam otok, ki je dobil ime «Otok Wize» po človeku, ki ga je odkril. In dedo, nad smradom in glodom predmestja, brigov in beznic se je pojavila odločna volja ljudi, da morajo dobiti ono, kar si mrtvi in sestranjeni doslej niso mogli priboriti. Pojavila se je trgoglatna odločnost omih, ki se bore za to, da bi dosegli svoje pravice. Po rimskih predmestjih, v revnih okrajih mesta, nad razbitimi delavci je ljudska demokracija razvila svojo borbeno in slavno rečno zastavo, ki je simbol svobode in dela.

FRANCE MAGAJNA

BARKA IN BRKINI

DRUGI DEL, V KATEREM SE PISEC ŠIROKO RAZGOVORI O SVOJIH PREDNIKIH, DA BI DOKAZAL ZNAMENI-TOST SVOJEGA RODU IN BARČANOV SPLOH

Ne da bi se mudili v megleni davnosti, ko pa imamo polno dela v sedanjosti ali pa v preteklosti, ki je komajda pretekla. Barčani se tudi držijo nekam poparjeno, odkar so uvideli, da so potomci južnih kulturonosov. Trdijo, da so primorski Kranjci in da jim luknjasti makaroni sploh ne teknejo.

Bilo bi pravo za prav potrebno, da bi obravnavali vsako družino posebej, tega pa ne bom storil, dokler mi vlada svedčano ne obljubi, da bo postavlja pred mojo hišo začinjena z brzostrilko in promsko plitlo. Djetvo je namreč, da je od vsake barske družine še marsikdo živ in tudi žilav, moja žena je pa neznanost vežna in občutljiva. Omejil se bom s tega, kolikor bom pač mogel, največ na one, ki so že umrli. Če me bodo hodili s onega sveta strašiti, bom dal za par maš, pa bo.

poleg njega še sedem takih kam-pelcev. Preka tedna so delali kot črna živina, u nedeljo jih je peljala pa sama v bližnjo gostilno in jim naročila šlof vina. Ko so to popili in postali brihtni, jih je odvedla domov spat. Vsako upranje je imel mnogo manjšo moč. Ko so se priložnosti nudile, je to svoje gadije gnesdo razdelila pu, okoliških vseh, kjer so se vsi — to je treba priznati — timentno tekzali. Potomcu teh osmih krstov je polno po naši deželi. Eden med njimi je na primer Francelj Jerinov iz Slavine, ki v promsko plitlo. Djetvo je namreč, da je od vsake barske družine še marsikdo živ in tudi žilav, moja žena je pa neznanost vežna in občutljiva. Omejil se bom s tega, kolikor bom pač mogel, največ na one, ki so že umrli. Če me bodo hodili s onega sveta strašiti, bom dal za par maš, pa bo.

malo in ne dosti. Pa sem ji dejal, naj pleše takole neko srednjo mero's. Zupnik je nekaj časa grbančil čelo, potem je pa prasinil v smeh. Tako so se njune diplomatske zveze zopet uravnovešile. Nekdoč je bil moj praded povabljen na kosilo v preprosto kmečko hišo tudi na Ostrožnem brdu. Na mizi je stala skleda ogromnega kalibra z orjaško grmado kuhane bravine. Vsi člani družine so s golimi rokami pridno segali v skledo in se mašili z okusnim mesom. Edino mojemu pradedu kot častnemu gostu so dali lesene vilice, edine, ki so bile pri hiši. Naj mimogrede povem, da v tistih časih ni bilo mnogo vilic v deželi. Leseno žilico je imel vsak, ne pa vilico. Ta vevlačni lezum je prišel v občo rabo šele mnogo let kasneje. Torej, moj praded, kot častni gost, je vilice dobil sam. Oviral se je po svojih soobednikih, ki so z golimi rokami razčenjali kosti in si polnili podnosne odprtine z mesom. Pa si je rekel tedaj, potihoma svede: «Vsi, jedo z rokami, samo meni so dali vilice. To pomeni, da sem jaz najbolj nasmazen od vseh!»

SREČNO NOVO LETO

Ind. Chem. L. WAGNER & Com. TRST ul. F. Severo 29, tel. 51-34

Srečno in veselo novo leto želi svojim izjemnim odjemalcem in prijateljem. POLJŠAK trgovina jestvin TRST, Greta zgornja 275 tel. 8948

Srečno in veselo novo leto želi M. ŠVAB TRST, ul. Sv. Justa 16 tel. 93609

Srečno in uspeha polno novo leto želi knjigarna in papirnica ŠTOKA TRST ul. Milano 37, tel. 74-74

Srečno in veselo novo leto želi ZADRUŽNA TISKARNA d. z. o. j. v likv. najemnik: Založništvo «PRIMORSKI DNEVNIK» d. z. o. z. Trst - ulica S. Francesco 20 Tiska: liste, revije in brošure eno- in večbarvno kakor tudi trgovinska dela ROTACIJA - STEREOTIPIJA - CINKOGRAFIJA - KNJIGOVEZNIKA

Srečno in veselo novo leto želi vsem gostom. Trampuz Ludvik pekarna TRST ul. S. Marco 25

Srečno in veselo novo leto želi vsem gostom. gostilna pri „CIRILU“ TRST ul. S. Marco 21

Srečno in veselo novo leto želi vsem svojim cenjenim odjemalcem in prijateljem. JOSIP CESAR trgovina jestvin TRST ul. Molino a vento 120 tel. 93991

Srečno in veselo novo leto želi vsem obiskovalcem. KINO OB MORJU TRST

Srečno in veselo novo leto želi cenj. odjemalcem in prijateljem. SUSIČ K. manufakturna trgovina Rojan 2

Srečno in veselo novo leto želi R.E.D.A.T.A. TRST ul. F. Severo 5

Srečno in veselo novo leto želi vsem svojim cenjenim gostom. GOSTILNA ŠTOKA „ALLA SALUTE“ TRST ul. Slataper 18

Srečno in veselo novo leto želi vsem svojim cenjenim gostom in prijateljem. gostilna PAVLIN GORICA ul. XX settembre

Srečno in veselo novo leto želi vsem svojim cenjenim gostom. U I V O D UVOZNI IN IZVOZNI ZAVOD ul. XXIV maggio

Srečno in veselo novo leto želi vsem svojim cenjenim gostom in prijateljem. gostilna Šuman SKEDENJ

Srečno in uspešno novo leto želi želi vsem svojim odjemalcem. Ljudska nabavna in prodajna zadruga z. o. j. KOPER, trg Ognissanti - tel. 33

Srečno in veselo novo leto želi vsem svojim odjemalcem. mlekarja Fornazaro SKEDENJ 97

Srečno in veselo novo leto želi vsem svojim odjemalcem. Hotel „POŠTA“ TRST trg Oberdan 1 tel. 4157

Srečno in veselo novo leto želi vsem svojim odjemalcem. buffet SIRK TRST ul. XXX Ottobre

Srečno in veselo novo leto želi Zaloga stavbenega materiala in lesa OPČINE Narodna ul. 77, tel. 21034

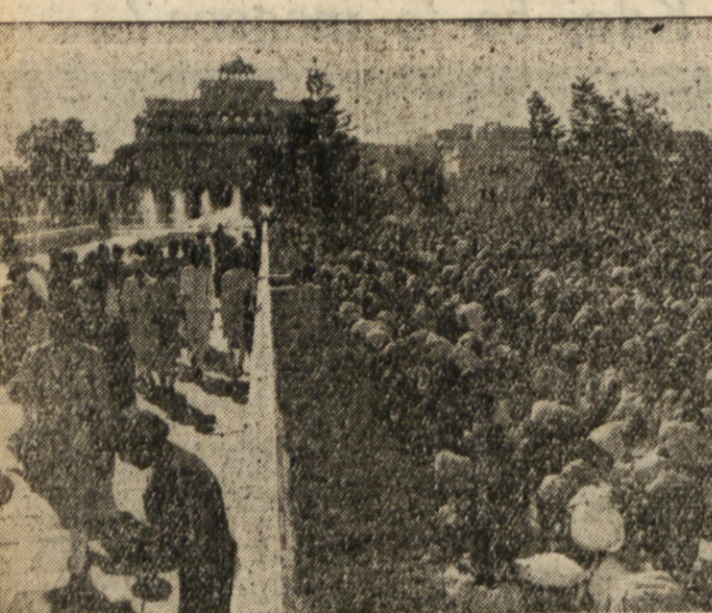
Srečno in veselo novo leto želi vsem svojim cenjenim odjemalcem in prijateljem. B. FABČIČ trgovina jestvin KONTOVELJ, 231

Papirnica LI-PA družba z o. z. GLAVNI SEDEŽ: Portorož PODRUŽNICE: Koper, Izola, Piran, Buje, Novigrad in Umag Želi srečno in veselo NOVO LETO

Jeden v slikah

ARABSKI VODJE SO NAGOVORILI V KAIRU MNOŽICO, KI VZKLIKA VOJNI ARABSKI VODJE S SREDNJEGA VZHODA. KI SO SE UDELEŽILI KONFERENCE ARABSKE ZVEZE, SO NAGOVORILI Z BALKONA HOTELA «CONTINENTAL» V KAIRU DNE 14. DECEMBRA VELIKANSKO MNOŽICO, KI SE JE TAM ZBRALA. KONFERENCA JE BILA ZAKLJUČENA 17. DECEMBRA S POZIVOM ARABCEM, DA: «NAJ SPREJMEJO BORBO, KI JIM JE BILA VSILJENA IN DA NAJ SE BORILJO DO KONCNE ZMAGE».

36-LETNI JAJPURSKI MAHARADZA JE SLAVIL SVOJ SREBRNI JUBILEJ VLADANJA DNE 14. DECEMBRA, NA SLIKI VIDIMO JAJPURSKEGA MAHARADZO «DURBARJA» V SPREMSTVU VISOKIH GOSTOV, KI KORAKA PREKO DVORISCA VLADNE PALACE K PRIVATNEMU SVETISCU, KJER SE BO VRSLA VERSKA SVEČANOST. MNOŽICA, KI JE PREBILA OBRAMBNI ZID OKROG DVORISCA, JE POKLJEKNILA NA TLA IN SKUSA UJETI OD BLIZU POGLED NA SVOJEGA VLADARJA.

SKUPNA BORBA. SKUPNE ŽRTE, SKUPNI CILJI — JUGOSLOVANSKI VOJAK POLAGA OB ZALNI SVEČANOSTI CVETJE NA GROB NEKEGA TALCA V FRANCIJI.

KRITIKE Madame Butterfly v gledališču Verdi

Letošnja premiera Puccinijeve opere Madame Butterfly je v petek doživela prodoren uspeh in to največ po zaslugi Rine Matrasijeve, ki je v glavni vlogi tako pevsko kot igralsko podala dovršen lik. Tu pa tam se je sicer malo preveč poslužila odraške gestikulacije, s čimer je hotela podčrtati dramatske viške, kar pa ne zmanjša njenega uspeha ter velike piske in igralske nadarjenosti. Tudi Pinkertona je odlično pel Gianni Poggi. Njegov glas je prišel predvsem do teraza v zadnjem dejanju, ko je tudi igralsko ustvaril lep odraški lik. Ostale vloge so bile dobro zasedene, podčrtati pa moramo Lolo Pareditjevo in Vladimirja Lazzija v vlogah Suzuke in Goraja, čeprav je zadnji včasih odrazil v preveliko grotesknost. Sharpless Spartaco Marohija je bil na dostojni višini, imeli pa smo občutek, da mu je včasih primanjkovalo odraške dinamike.

in tako rešil — največ po zaslugi Rine Matrasijeve — uspeh opere, ki je imela svoj krst 1904. leta v milanski Scali. Matrasijevi so večkrat plaskali pri odprti sceni ter je občinstvo zahtevalo ponovitev arije «Dalec kraj obzorja».

„Glinka“ v Kinu ob morju

Sovjetska filmska produkcija je obogatila filmsko umetnost s filmom, ki prikazuje življenje in delo velikega ruskega glasbenika Mihaila Ivanoviča Glinka (1804 do 1856), ki je zajemal snov za svoje glasbeno delo iz motivov narodnih pesmi. To je prvi film te vrste, ki je resnično veren in zgodovinski odraz ne samo umetnika, njegovega življenja in pravičnega umetniškega iskanja, delja, borbe, ljubezni in priganjanja, temveč tudi tedanje zgodovinske dobe. Režiser L. A. Arntam, ki je tudi napisal libreto, je to podčrtal brez tolikih pripomočkov, ki smo jih navajeni pri drugih filmih s slinimi siseji in s katerimi si režiserji pomagajo, da zadovoljijo zahtevam filmskih producentov in dela publike. Tu diha življenje v vsaj svoji močeni simfoniji od siromaštva do bogatih carjevih salonov, od idealnih do najrazbrzdanejših človeških čustev.

V glavnih vlogah igrajo B. Cirkov, V. B. Merkurijev in V. Sjerova, ki so z vsemi ostalimi igralci do zadnjega statista ustvarili organsko celoto in pripomogli, da je bil film odlikovan na mednarodnem filmskem festivalu v Benetkah.

Nove knjige in časopisi

- Kardelj-Djilas: Borba KPJ za novo Jugoslavijo; izdala «Kultura», Beograd 1947; str. 67.
Miško Kranjec: Para Sv. Ivana; izdal Slovenski knjižni zavod, Ljubljana 1947, str. 434.
F. Kosmač: Gospodar, drama v trah dejanjih; izdal Slov. knjižni zavod, Ljubljana 1947; str. 58.
N. Leskov: Izbrane povesti, prevedel Franc Terseglav; izdal Slovenski knjižni zavod, Ljubljana 1947; str. 292.
Ivan Cankar: Moj život, v češčino prevedel Jan Severin; nakladateljstvo Svet, Ostrava 1947, str. 144.
K. N. Deržavin: Jean Jacques Rousseau; izdal Slov. knjižni zavod, Ljubljana 1947; str. 87.
Maksim Gorki: Starša Izergil. Sed v dvajset in ena, prevedel Severin Salt; izdal Slov. knjižni zavod, Ljubljana 1947; str. 60.